

Mediacja dla każdego

W poradniku m.in.:

- czym jest mediacja
- zasady mediacji
- kiedy i jak można skorzystać z mediacji
- w jakich sprawach można prowadzić mediację
- jak wygląda spotkanie z mediatorem
- korzyści wynikające z zastosowania mediacji
- wzór wniosku o skierowanie sprawy do postępowania mediacyjnego
- wzór wniosku o zwolnienie z kosztów postępowania mediacyjnego

Dołączamy ludziom

SERIA WYDAWNICZA

Poradniki edukacji prawnej Stowarzyszenia CIVIS SUM

Czym jest mediacja?

Mediacja należy do coraz bardziej rozpowszechnionych i promowanych form polubownego rozwiązywania sporów. Jest szybsza niż postępowanie sądowe, niedroga i pozwala na wyzbycie się negatywnych emocji. Wyprowadzając najbardziej właściwą definicję wskazać należy, iż **mediacja to pozasądowe postępowanie, polegające na ugodowym rozwiązaniu wszelkich sporów i konfliktów przy udziale osoby trzeciej – bezstronnego mediatora**. Mediacja zaliczana jest do tzw. alternatywnych metod rozwiązywania sporów (ADR – alternative dispute resolution), czyli odbiegających od klasycznego procesu sądowego.

Zasady mediacji

Do podstawowych zasad mediacji zaliczyć można przede wszystkim **dobrowolność**. Strony dobrowolnie wyrażają zgodę na udział w postępowaniu mediacyjnym, jednak ich zgoda może zostać cofnięta na każdym etapie. Kolejną zasadą jest **bezstronność**. Strony mają równe prawa i powinny być traktowane jednakowo. Żadna ze stron nie powinna mieć przewagi nad drugą, do czego nierzadko dochodzi w procesie sądowym. Postępowanie jest całkowicie **poufne**, natomiast mediator jest osobą neutralną. Nie narzuca swojego rozwiązania, do którego strony same dążą w trakcie całego procesu. Ważną z zasad jest również **akceptowalność**. Strony muszą zaakceptować osobę mediatora, którego sami mogą wybrać, czy też zmienić w trakcie postępowania. Przed sesją mediacyjną wspólnie ustala się zasady które będą respektowane przez wszystkich uczestników.

Celem mediacji jest wypracowanie rozwiązania, które usatysfakcjonuje obie strony i będzie rozwiązaniem na przyszłość.

Kiedy i jak można skorzystać z mediacji?

Mediację można prowadzić przed wszczęciem postępowania sądowego, w trakcie, jak również po zakończeniu postępowania. Istnieją dwie podstawy do prowadzenia mediacji: umowa o mediację oraz postanowienie sądu kierujące strony do mediacji. Rozróżnić więc można mediację pozasądową oraz sądową. Jeśli strony zdecydowały się na pomoc mediatora bez udziału sądu, w pierwszej kolejności powinny wybrać ośrodek mediacyjny bądź danego mediatora, a następnie złożyć wniosek o wszczęcie mediacji. Wszczęcie mediacji następuje w momencie doręczenia mediatorowi wniosku, wraz z doręczonym dowodem nadania jego odpisu drugiej stronie (w niektórych ośrodkach procedura może być nieco odmienna). Listy ośrodków mediacyjnych oraz mediatorów znajdują się w każdym sądzie okręgowym ([Sąd Okręgowy w Zielonej Górze](#), [Sąd Okręgowy w Gorzowie Wlkp.](#)).

Informację o stałych mediatorach można również znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (www.ms.gov.pl). Umowa o mediację może zostać również zawarta jako tzw. klauzula mediacyjna w umowie która łączy strony. Wprowadzając klauzulę strony zobowiązują się, że w przypadku sporu, zanim wystąpią na drogę postępowania sądowego, w pierwszej kolejności skorzystają z instytucji mediacji.

Mediację prowadzi się na podstawie umowy o mediację albo postanowienia sądu kierującego strony do mediacji. Umowa może być zawarta także przez wyrażenie przez stronę zgody na mediację, gdy druga strona złożyła wniosek. Wszczęcie mediacji przez stronę następuje z chwilą doręczenia mediatorowi wniosku o przeprowadzenie mediacji, z dołączonym dowodem doręczenia jego odpisu drugiej stronie. Mimo doręczenia wniosku, mediacja nie zostaje wszczęta, jeżeli:

- 1) stały mediator, w terminie tygodnia od dnia doręczenia mu wniosku o przeprowadzenie mediacji, odmówił przeprowadzenia mediacji;
- 2) strony zawarły umowę o mediację, w której wskazano jako mediatora osobę niebędącą stałym mediatorem, a osoba ta, w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej wniosku o przeprowadzenie mediacji, odmówiła przeprowadzenia ;
- 3) strony zawarły umowę o mediację bez wskazania mediatora i osoba, do której strona zwróciła się o przeprowadzenie mediacji, w terminie tygodnia od dnia doręczenia jej wniosku o przeprowadzenie mediacji, nie wyraziła zgody na przeprowadzenie mediacji albo druga strona w terminie tygodnia nie wyraziła zgody na osobę mediatora;
- 4) strony nie zawarły umowy o mediację, a druga strona nie wyraziła zgody na mediację.

Wniosek o przeprowadzenie mediacji powinien zawierać takie dane jak:

- oznaczenie stron,
- dokładnie określone żądanie,
- przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie,
- podpis strony oraz wymienienie załączników.

Jeżeli strony zawarły umowę o mediację na piśmie, do wniosku dołącza się odpis tej umowy.

Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania, należy jednak pamiętać, że strony muszą wyrazić na to zgodę. Sąd może zorganizować tzw. spotkanie informacyjne, na którym przedstawione zostaną zasady i cele mediacji, a także jej przebieg.

Jak wygląda spotkanie z mediatorem?

Przebieg mediacji może różnić się w zależności od tego do którego mediatora się udamy. Zazwyczaj mediator w pierwszej kolejności przygotowuje strony do mediacji poprzez objaśnienie reguł postępowania mediacyjnego oraz celu postępowania i roli mediatora. Podczas sesji mediacyjnej, na którą strony umawiają się w neutralnym miejscu lub ośrodku mediacyjnym, w pierwszej kolejności strony prezentują swoje stanowiska i punkty sporne. Dalsze sesje mediacyjne, mają na celu budowę rozwiązań alternatywnych. Z mediatorem można również spotkać się na tzw. sesje indywidualne, co oznacza spotkanie tylko jednej strony z mediatorem, bez udziału drugiej strony.

W przypadku dojścia do porozumienia strony podpisują wspólnie wypracowaną ugodę, która po jej zatwierdzeniu przez sąd ma moc ugody sądowej. Jeśli nie dojdzie do porozumienia, mediator spisuje oświadczenie iż mediacja nie zakończyła się podpisaniem ugody, sporządza protokołu z przebiegu postępowania mediacyjnego. W protokole znajdują się tylko podstawowe informacje, gdyż cała mediacja jest niejawną.

W jakich sprawach można prowadzić mediację?

Mediację można prowadzić we wszystkich sprawach, szczególnie w tych, w których możliwe jest zawarcie ugody. Są to przykładowo sprawy cywilne (np. sprawy o zapłatę, dział

spadku, zachowek, zniesienie współwłasności, podział majątku, roszczenia odszkodowawcze), gospodarcze (np. o zapłatę, wykonanie umów, niezgodność towaru z umową, roszczenia wspólników i akcjonariuszy), rodzinne (ustalenie władzy rodzicielskiej, kontaktów z dzieckiem, miejsca zamieszkania dziecka, podział majątku, alimenty na dziecko i małżonka), karne i w sprawach nieletnich, a także administracyjnych.

Koszty mediacji pozasądowej określa umowa o mediację zawarta przez strony z mediatorem bądź ośrodkiem mediacyjnym. Koszty mediacji sądowych określają natomiast Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości. Mediator ma również prawo do zwrotu niezbędnych do prowadzenia mediacji kosztów i wydatków, w tym przykładowo: przejazdów, zawiadomień stron, wynajmu pomieszczeń. Mediator może też wyrazić zgodę na przeprowadzenie mediacji bez pobierania jakiegokolwiek wynagrodzenia. Koszty mediacji pokrywają strony. Mimo wszystko są one znacznie niższe niż koszty sądowe. W przypadku mediacji sądowej, jeśli dojdzie do zawarcia ugody – koszty znosi się wzajemnie

Mediacja powinna trwać do trzech miesięcy. Na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów termin na przeprowadzenie mediacji może zostać przedłużony, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy. Czasu trwania mediacji nie wlicza się do czasu trwania postępowania sądowego.

Korzyści wynikające z zastosowania mediacji

Wybierając mediację sami decydujemy o przebiegu postępowania i o jego wyniku. Nie ma strony przegranej. Tylko od nas zależy sposób zakończenia sporu. Jeśli stronom uda się wypracować porozumienie, jest ono dla nich w pełni akceptowalne i zadowalające. W przypadku, gdy powierzamy sprawę organom państwowym, to one opierając się na przedstawionych przez nas stanowiskach i dowodach decydują o rozstrzygnięciu istniejącego sporu. Jedna ze stron zawsze jest wtedy stroną przegraną.

Mediacja nie prowadzi do eskalacji konfliktu i pozwala na zachowanie pozytywnych relacji, co jest niezwykle istotne w kontaktach np. między byłymi małżonkami posiadającymi małoletnie dziecko czy też podmiotami gospodarczymi chcącymi kontynuować dotychczasową współpracę. Kolejną z zalet mediacji jest jej szybkość. Mediacja nie powinna trwać dłużej niż trzy miesiące. Zdarza się, iż mediacja trwa dłużej, jednakże czas trwania mediacji jest nieporównywalnie krótszy od czasu trwania postępowania sądowego, które może trwać od kilku miesięcy do kilku lat, przy czym czas trwania postępowania sądowego zazwyczaj nie jest od nas zależny. Mediacja przerywa bieg przedawnienia. Jest również znacznie tańsza niż postępowanie sądowe. Pozwala na ograniczenie kosztów nie tylko majątkowych ale też emocjonalnych związanych z występowaniem na sali sądowej. Strony w trakcie postępowania mediacyjnego wyzbywają się złych emocji i mogą opowiedzieć o swoich rzeczywistych problemach i obawach, co zazwyczaj nie jest możliwe w sądzie.

Wzór wniosku o skierowanie sprawy do mediacji

Sąd Rejonowy w Świebodzinie

Wydział
ul. Park Chopina 3
66-200 Świebodzin

Wnioskodawca:

.....
.....
.....

/imię, nazwisko, adres Wnioskodawcy/

PESEL

Sygn. akt

WNIOSEK

O SKIEROWANIE TOCZĄCEJ SIĘ SPRAWY DO POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO

Niniejszym wnoszę o skierowanie sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Świebodzinie
Wydziałpod sygnaturą do postępowania
mediacyjnego.

Uzasadnienie

Niniejszym wnoszę o skierowanie przedmiotowej sprawy do postępowania mediacyjnego.

.....
.....
.....
.....
.....

/należy uzasadnić przyczyny złożenia wniosku o skierowanie sprawy do mediacji/

Z uwagi na charakter sprawy, uważam, że w sprawie możliwe jest zawarcie ugody mediacyjnej,
w związku z tym niniejszy wniosek jest w pełni uzasadniony i wnoszę jak na wstępie.

.....

/podpis/

Wzór wniosku o zwolnienie z kosztów mediacji

Sąd Rejonowy w Świebodzinie

Wydział

ul. Park Chopina 3

66-200 Świebodzin

Wnioskodawca:

.....

.....

.....

/imię, nazwisko, adres Wnioskodawcy/

PESEL

Sygn. akt

**WNIOSEK O ZWOLNIENIE OD KOSZTÓW SĄDOWYCH
W ZAKRESIE KOSZTÓW POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO**

Niniejszym wnoszę o zwolnienie mnie od ponoszenia kosztów sądowych w zakresie kosztów postępowania mediacyjnego w części / całości* w sprawie

.....
.....

Uzasadnienie

Nie jestem w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i swojej rodziny. Moje dochody i wydatki nie pozwalają mi na poczynienie jakichkolwiek oszczędności.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

/należy opisać dodatkowe okoliczności osobiste wskazujące na niemożność poniesienia kosztów sądowych/

Mój stan rodzinny i majątkowy został szczegółowo przedstawiony w oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku i dochodach, który przedkładam w załączeniu.

Z uwagi na charakter sprawy, w opinii Wnioskodawcy istnieje możliwość przeprowadzenia postępowania mediacyjnego zakończonego zawarciem ugody.

W związku z przytoczonymi powyżej faktami, niniejszy wniosek jest w pełni uzasadniony i wnoszę jak na wstępie.

.....
/podpis/

Załączniki:

1. oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wraz z załącznikami

** niepotrzebne skreślić*

**Formularz oświadczenia o stanie rodzinnym,
majątku, dochodach i źródłach utrzymania**

WZÓR

OŚWIADCZENIE O STANIE RODZINNYM, MAJĄTKU, DOCHODACH I ŹRÓDŁACH UTRZYMANIA

POUCZENIE

- 1) Druk należy wypełnić czytelnie, dokonując wpisów bez skreśleń i poprawek.
- 2) Każdą rubrykę niezacieniowaną należy wypełnić przez wpisanie odpowiedniej treści.
- 3) Jeżeli wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego jest składany wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, dołącza się tylko jedno oświadczenie.
- 4) Jeżeli oświadczenie nie będzie zawierało wszystkich wymaganych danych, wnioskodawca zostanie zobowiązany do poprawienia lub uzupełnienia oświadczenia w terminie tygodniowym od dnia otrzymania wezwania. Po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zwraca wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego lub wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.
- 5) Jeżeli nie jest możliwe wpisanie wszystkich danych w druku, należy umieścić te dane na dodatkowej karcie formatu A4, ze wskazaniem uzupełnianej rubryki. Pod dodaną treścią należy złożyć podpis.
- 6) Dane w oświadczeniu należy wpisać według stanu istniejącego w dniu jego sporządzenia.
- 7) Sąd może zarządzić stosowne dochodzenie, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy lub oświadczeń strony przeciwnej powziął wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego strony domagającej się ustanowienia lub zastępowanej przez ustanowionego adwokata lub radcę prawnego bądź strony domagającej się zwolnienia od kosztów sądowych lub z niego korzystającej (art. 119¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.); art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025, z późn. zm.)).
- 8) Stronę, która uzyskała zwolnienie od kosztów sądowych na skutek świadomego podania nieprawdziwych okoliczności, sąd, cofając zwolnienie, skazuje na grzywnę w wysokości do 1000 złotych. Niezależnie od obowiązku uiszczenia grzywny strona powinna uiścić wszystkie przepisane opłaty i pokryć obciążające ją wydatki. Osobę, która ponownie zgłosiła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, świadomie podając nieprawdziwe okoliczności o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, sąd, odrzucając wniosek, skazuje na grzywnę w wysokości do 2000 złotych (art. 111 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1025, z późn. zm.)).
- 9) Stronę, która uzyskała ustanowienie adwokata lub radcy prawnego na skutek świadomego podania nieprawdziwych okoliczności, sąd skazuje na grzywnę w wysokości do 5000 złotych, niezależnie od jej obowiązku uiszczenia wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego (art. 120 § 4 w zw. z art. 163 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.)).

1. Sąd, do którego jest składane oświadczenie

(nazwa i siedziba sądu, ewentualnie również właściwy wydział)

2. Sygnatura sprawy

(wpisuje się, gdy oświadczenie jest składane po złożeniu pozwu lub wniosku)

3. Dane osoby składającej wniosek

Imię i nazwisko, numer PESEL, a w wypadku przedsiębiorców dodatkowo NIP

(w razie nieposiadania numeru PESEL należy podać imię ojca i imię matki; w razie nieposiadania NIP-u należy podać informację o jego braku)

4. Stan rodzinny

(należy wpisać dane osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z wnioskodawcą: małżonka lub osoby pozostającej we wspólnym pożyciu z wnioskodawcą, wstępnych, zstępnych i osób pozostających w stosunku przysposobienia lub pod opieką wnioskodawcy, powinowatych)

Imię i nazwisko	Data urodzenia	Rodzaj stosunku łączącego wskazaną osobę z wnioskodawcą

5. Majątek

(należy wpisać stan majątkowy wnioskodawcy, wskazując jednocześnie tytuł prawny (np. własność, użytkowanie wieczyste); jeżeli przedmioty wchodzące w skład majątku są przedmiotem współwłasności lub współużytkowania wieczystego, należy w stosunku do każdego z nich podać udział lub zaznaczyć, że wchodzą w skład majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową)

Nieruchomości

nieruchomość przeznaczona do stałego zamieszkiwania przez wnioskodawcę (nieruchomość zabudowana domem mieszkalnym lub mieszkanie)

(należy podać adres, powierzchnię działki, domu, mieszkania w m2 i szacunkową wartość)

nieruchomość rolna

(należy podać adres, powierzchnię w hektarach, szacunkową wartość i sposób rolniczego wykorzystania; jeżeli nieruchomość stanowi gospodarstwo rolne, należy wskazać osobno powierzchnię gruntów rolnych i leśnych, liczbę budynków, liczbę i rodzaj urządzeń służących do produkcji, liczbę i rodzaj inwentarza żywego)

inne nieruchomości

(należy podać adres, powierzchnię w hektarach lub w m², szacunkową wartość i sposób wykorzystania)

Pozostały majątek

oszczędności

(należy wpisać wartość nominalną i walutę kwot znajdujących się na rachunkach bankowych oraz posiadanych zasobów pieniężnych w gotówce)

papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, np. udziały, polisy inwestycyjne, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, polisolokaty

(należy wpisać rodzaj i wartość nominalną lub szacunkową)

wierzytelności

(w przypadku wierzytelności pieniężnych należy wpisać należność (kwotę pieniężną) przypadającą od innej osoby lub osób oraz termin, w jakim powinna być zapłacona; w przypadku wierzytelności niepieniężnych należy podać obowiązek niepieniężny, który ma spełnić inna osoba lub osoby, jego wartość szacunkową i termin jego spełnienia; należy także podać sposób zabezpieczenia wierzytelności, np. weksel, hipoteka, przewłaszczenie na zabezpieczenie)

inne przedmioty wartościowe (ruchomości) o wartości wyższej niż 5000 zł, np. samochody i inne pojazdy mechaniczne, maszyny, urządzenia elektroniczne, biżuteria, sprzęt RTV i AGD

(należy wpisać nazwę, rodzaj/typ, rok produkcji oraz szacunkową wartość każdego przedmiotu odrębnie)

6. Dochody i źródła utrzymania wnioskodawcy i osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym

(należy wpisać odrębnie dla każdej osoby wszystkie dochody i źródła utrzymania np. z tytułu wynagrodzenia za pracę, emerytury, renty, działalności wykonywanej osobiście - w tym z wykonania umów cywilnoprawnych, pełnienia obowiązków społecznych lub obywatelskich, zasiadania w zarządach, radach nadzorczych i komisjach osób prawnych, z praw autorskich, pokrewnych, praw własności przemysłowej oraz innych praw twórcy, z najmu, dzierżawy, dywidend, dopłat do produkcji rolniczej i działów specjalnych produkcji rolnej, alimentów)

Imię i nazwisko	Z jakiego tytułu	Dochód miesięczny/roczny netto (należy podać wysokość dochodu i właściwy okres rozliczeniowy)

7. Zobowiązania i stałe wydatki

(należy wpisać np. kredyty, pożyczki, raty leasingowe, alimenty, czynsze najmu, dzierżawy, koszty ponoszone na mieszkanie, opłaty za media, koszty leczenia, rehabilitacji, ubezpieczenia majątku)

8. Inne dane, które wnioskodawca uważa za istotne

9. Miejscowość i data

10. Podpis wnioskodawcy

Zielona Góra - Świebodzin 2020